

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

9 Vtrùm poſit fieri pactum de eo quod interest campsoris, vel de recambio
si campsariis fuerit in mora.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

quia si nullam cautionem accepit, nec campfarius eam dare potest; aut non cupit, potest estimare periculum, cui suam pecuniam, prior numerando, exponit: non tamen fideiussione, qua apud suum famulum videtur fideiubere.

79 *Qui pecuniam nomine alterius numerans.* Dico Tertio, Exigere etiam potest prouisionem is, cui debitum traicitur, id est, respondens campfarij, vel campforis, qui pecuniam in loco disticto numerare debet: huic tamen satisfacere debet is, cuius nomine pecunia numeratur; (isti enim illam operam suam locatam habet, & obsequium praestat) non autem ille, cui numeratur. vnde iniqua est consuetudo quorundam, qui cum debeant v. g. 1000. aureos, mittunt chirographum ad suum respondentem, vel ad banearium, quo iubent solui tantum 1000. cum sciant ipsum nomine prouisionum detracturum §. vel 6. de tota illa summa: debent enim curare vt integra solutio fiat. vnde tenentur illud supplere, quod ille detrahit; quamuis ille detrahendo, iniuriam non fecerit.

80 Dico Quarto, Campfor & respondens nihil possunt exigere a campfario, ratione laboris numeranda pecuniae, vel scribendi litteras & mittendi ad suos respondentes. Ratio est, quia ex natura contractus hunc illi laborem debent. sicut emptor numerans pecuniam venditori, vel scribens ad amicum vt ei soluat, non potest aliquid pro eo labore a venditore petere. similiter nec amicus pecuniam ipsi numerans, quamuis huic merces debeatur ab eo, cuius nomine illam numerat.

DVBITATIO IX.

Vtrum possit fieri pactum de eo quod interest campforis, vel de recambio, si campfarius fuerit in mora.

81 *Pactum de interesse.* Respondeo & Dico Primo, Iuste posse fieri pactum de interesse, sicut in aliis contractibus: vt si campfor ob hanc moram debuerit accipere pecuniam sub usura, aut lucris per cam speratis exciderit. Potest autem a principio dupliciter pacisci. Primo, De incerto, vt campfarius cogatur omne damnum emergens & lucrum cessans, quod postea ratione dilationis obuenerit fuerit deprehensum, sarcire. Secundo, De certo aliquo; vt si exigat certum quid pro periculo cui se exponit, concedendo dilationem vltra terminum ordinarium: sed hoc secundum non est licitum, vbi Bulla Pij V. de cambiis seruatur. alius vero per se non est illicitum, cum ea moderatione, qua dictum est c. 20. dub. 13. posse id in mutuo permitti. haec enim concessio dilationis, est tacitum mutuum.

82 *De recambio.* Dico Secundo, Campfor non potest pacisci cum campfario, vt si elapso termino non soluerit, teneatur eandem summam accipere ad recambium: nisi certo constet, tantum lucri illum ex illa mora amissurum, quantum ex recambio perciperet. Ratio est, quia non potest plus exigere ratione morae, quam estimationem lucri cessantis & periculi fortis, itaque cum detrimenta recambiorum saepe sint maiora, non potest illum ad haec obligare.

83 Si tamen campfor moraliter certus esset, se eandem pecuniam, si termino constituto soluta fuerit, statim ad cambium aequè vel magis lucrosius dare posse; posset stipulari vt campfarius teneatur tantum diu pecuniam illam per cambia & recambia ad

singulos terminos accipere, donec tandem soluerit sortem: quia hoc nihil est aliud quam illum obligare ad interesse lucri cessantis.

Petes, Vtrum tunc ipse campfor & eius respondens possint consuetas prouisiones exigere? Videntur enim non posse: tum quia campfarius non petit illas scriptationes & gyrationes vltro citroque, sed illa sunt gratia campforis, vt videatur semper verum cambium facitare; tum quia non fit noua pecuniae numeratio.

Resp. Posse in rigore exigere; (quamuis id sit satis inhumanum, ac proinde apud honestos non vitatum) idque titulo lucri cessantis. nam ponimus, campforem eiusque respondentem percepturos eas ab alijs, si campfarius condicito tempore soluisset. Adde, has scriptationes non posse omiti; quia alioqui campfor censeretur vsurarius apud suos, inter quos vsu receptum est, vt nisi litterarum missio appareat, cencieatur cambium ad eundem locum; & condemnetur tamquam vsurarium. vnde etiam ratione indemnitate, necessaria est litterarum missio.

Petes, Vtrum id quod campforibus debetur ratione prouisionum & interesse, possit ab ipsis continenter adici fortis, vt cambium augeant?

Resp. Id fieri non posse, nisi moraliter certi sint se illud potuisse alijs statim ad cambium dare, & An fortis per illud lucrari; tunc enim ratione lucri cessantis possunt illud fortis vnire ad cambij augmentum.

DVBITATIO X.

Vtrum campfor, quando post multa cambia & recambia debitor ei soluit partem aliquam, teneatur illam acceptare in sortem, antequam sit satisfactum detrimentis cambijs.

84 *Consuetudo campforum.* Notandum est, esse consuetudinem campforum, vt non acceptent solutionem fortis, nisi simul soluatur cambiorum detrimenta, seu lucra & interesse. Quidam putant id esse iniquum. Primo, Quia quando quis est debitor ex pluribus causis eidem creditori, in potestate debitoris est, soluere prius vni debito maluerit; quia debitor potest legem dicere rei suae, nempe vt sit pro debitor; quod ipsi placuerit; vt habetur L. 1. 7. de solutionibus. Secundo, Quando quis est debitor ex pluribus causis, si aliquid soluat, id censetur solutum pro debito, quod magis grauat: nisi debitor contrarium exprimat; vt habetur L. 3. 4. & 5. 7. eodem titulo, atqui magis grauat debitum fortis quam vsuratum, seu detrimentorum, quando haec non sunt vnita fortis: ergo prima solutio censetur facta pro sorte.

87 *Non est iniqua.* Respondeo tamen, verius esse, illam consuetudinem non esse iniquam, sed Iuri consentaneam. Probat, Quia quando ex debito aliquo principali, tamquam ex radice, nascuntur alia debita tamquam fructus; tunc si fiat solutio, primo censetur fieri pro fructibus illis dependentibus: deinde si quid superfit, computatur in sortem; vt expressè habetur L. 1. C. de solutionibus. & L. Si vsuras 21. C. de vsuris. idque consentaneum est praxi in similibus debitis; vt in debito censuum, & in debito ex contractu societatis. Leges autem illae